

Remiss - Utredning av språklig förmåga

- **Läs: Information om remisser till Logopedmottagningen gällande elever i grundskola/gymnasium med misstänkt språkstörning, se sid 5.**
- **För att remissen ska kunna bedömas måste alla uppgifter i denna remiss vara ifyllda samt att det pedagogiska underlaget finns bifogat. Pedagogiskt underlag behövs dock inte om frågeställningen enbart gäller uttalssvårigheter**
- **Vi önskar att alla dokument kommer samlade från er.**
- **Remissen skickas till Logopedmottagningen, se adress ovan.**
- **Om ni har frågor angående remittering, ring Logopedmottagningens expedition 021-17 44 00.**

Namn:

Personnummer:

Skola:

Årskurs:

Vid delad vårdnad måste bådas adresser och telefonnummer anges.

Vårdnadshavare 1

Namn:

Adress:

Telefon:

Vårdnadshavare 2

Namn:

Adress:

Telefon:

Inremitterande (till vilken remissvaret skickas)

Namn:

Befattning (skolsköterska, skolläkare, psykolog, logoped):

Postadress:

Telefon:

E-post:

Datum:

Kontaktperson i skolan

Namn:

Befattning:

Postadress:

Telefon:

E-post:

Frågeställning:

- Språkstörning
  - Inklusive svårigheter att läsa och skriva/dyslexi
  - Inklusive svårigheter att räkna/dyskalkyli
- Uttalssvårigheter (utan övrig språklig problematik)

Utförda utredningar

Pedagogiskt underlag måste bifogas (dock ej vid enbart uttalsvårigheter). Bifoga gärna även andra utförda kartläggningar/utredningar.

Vårdnadshavares godkännande ges genom underskrift av remissen, se nedan.

- Pedagogiskt underlag
- Logopediskt underlag
- Psykologiskt underlag
- Läs- och skrivutredning
- Sammanställning över utförda screeningresultat
- Annan; ange vilken:

Beskriv elevens syn och hörsel

Ange när syn- och hörselundersökning utfördes och resultat.

Flerspråkighet:

Är eleven född i Sverige JA NEJ

Om NEJ:

- Hur länge har eleven bott i Sverige?
- Hur länge har eleven gått i svensk skola?
- Behövs tolk för samtal med föräldrar? JA NEJ
Om JA, ange vilket språk och vid behov även dialekt:
- Behövs tolk för testning? JA NEJ
Om JA, ange vilket språk och vid behov även dialekt:

Samtliga vårdnadshavares underskrifter krävs

Jag godkänner att remiss skickas till logoped och att logoped får ta del av redan utförda utredningar, journalanteckningar samt ta kontakt med berörd personal för informationsinhämtning.

Datum _____

_____
Vårdnadshavares underskrift

_____
Vårdnadshavares underskrift

_____
Namnförtydligande

_____
Namnförtydligande

Pedagogiskt underlag inför språkutredning

- Fyll i formuläret digitalt, skriv därefter ut och skicka till Logopedmottagningen tillsammans med remissen.
- OBS: Underlaget behöver ej fyllas i vid enbart uttalsvårigheter.

Hur är elevens förståelse av muntlig information? *(kryssa i de alternativ som stämmer)*

- Förstår instruktioner i helklass
- Behöver enskilda instruktioner
- Behöver förenklade instruktioner
- Förstår uppläst text
- Har svårt att förstå innehållet i en uppläst text

Kommentar:

Hur är elevens muntliga uttrycksförmåga? *(kryssa i de alternativ som stämmer)*

- Utifrån kunskapsmål för årskursen god eller mycket god
- Använder felaktigt grammatik
- Har svårt att hitta rätt ord, vid t ex berättande (ordmobiliseringsvårigheter)

Kommentar:

Hur är elevens ordförråd? *(kryssa i de alternativ som stämmer)*

- Har ett för åldern förväntat ordförråd
- Har svårt att förstå vardagliga ord och begrepp

Kommentar:

Hur avkodar eleven? *(kryssa i de alternativ som stämmer)*

- Utifrån kunskapsmål för årskursen god eller mycket god
- Har svårigheter med avkodning

Kommentar:

Hur räknar eleven? *(kryssa i de alternativ som stämmer)*

- Kan de fyra räknesätten
- Fingerräknar
- Har svårt med lästal

Kommentar:

Uppnår eleven kunskapsmålen för årskursen? (kryssa i de alternativ som stämmer)

- Ja, i alla ämnen
 Nej, inte i följande ämnen:

Kommentar:

Hur fungerar eleven socialt? (beskriv)

Hur är elevens koncentrationsförmåga? (beskriv)

Ange eventuella diagnoser:

Vid flerspråkighet: Beskriv elevens färdigheter på modersmålet (om möjligt av modersmåls lärare). Använd gärna "Flerspråkig kartläggning av avkodning och läsning" (SPSM) för beskrivning av läs- och skrivförmågan.

Vilka åtgärder har den pedagogiska bedömningen utmynnat i? (kryssa i de alternativ som stämmer)

Insatser av:

- Specialpedagog   Om ja, i vilket/vilka ämnen:
 Logoped
 Talpedagog
 Resurs

Extra anpassningar (beskriv):

Vilken effekt har åtgärderna haft (beskriv)?

Kontaktuppgifter till den som har skrivit det pedagogiska underlaget:

Namn:

Befattning:

Telefonnummer:

Mejladress:

Information om remiss till Logopedmottagningen gällande elever i grundskola/ gymnasium med misstänkt språkstörning

Prioritering

Medicinska prioriteringar görs inom all hälso- och sjukvård och grundas på Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och Patientlagen (2014:821). Vården ska ges på lika villkor för hela befolkningen och den som har störst behov av vård ska prioriteras. Medicinsk bedömning av patientens behov ligger till grund för prioriteringar. För att kunna göra en korrekt bedömning av patientens behov behöver därför remisserna vara tydliga.

Diagnos

Logopeden sätter medicinsk diagnos i enlighet med Socialstyrelsens riktlinjer, ICD-10-SE. För att få stöd i skolan krävs ingen diagnos. Skolan är skyldig att hjälpa varje elev utifrån dess förutsättningar.

Allmänt

Remisser kan skickas till Logopedmottagningen när en elev har medicinskt behov av logopedisk insats. För att en remiss med förfrågan språkstörning ska tas emot, måste det tydligt framgå vilka språkliga svårigheter eleven upplevs ha.

Innan en remiss skickas måste åtgärder på skolan ha vidtagits. Remiss kan skrivas om det finns skäl att tro att insatser från sjukvården skulle vara till stor nytta för eleven.

Skolan har alltid det primära ansvaret för utredning och stöd, medan Logopedmottagningen erbjuder specialiserade utredningar.

Ett pedagogiskt underlag från skolan måste bifogas remissen för att Logopedmottagningen ska kunna ta ställning till aktuellt utredningsbehov. I det pedagogiska underlaget ska anpassningar, stödjande insatser samt resultat och åtgärder beskrivas. Det ska tydligt framgå vilka betydande problem som kvarstår. Se sida 3, **Pedagogiskt underlag inför språkutredning**.

Vem skriver remissen?

Remissen skrivs av person som är journalföringspliktig t ex skolsköterska, logoped eller psykolog.

Kriterier för remiss

Om remisskriterierna inte uppfylls eller om remissen är ofullständig kan remissen komma att avvisas eller skickas tillbaka till inremitterande för komplettering.

Språkliga svårigheter i skolålder

En språklig utredning kan behöva göras om det föreligger uppenbara svårigheter med att ta in språklig information och/eller uttrycka sig verbalt. Exempel på språkliga svårigheter är nedsatt hörförståelse, begränsat ordförråd (både när det gäller förståelse och att uttrycka sig), felaktig grammatik och svag formuleringsförmåga samt uttalssvårigheter. Språkliga svårigheter kan också visa sig genom avvikande användning av språket som då kan leda till kommunikationssvårigheter.

Flerspråkighet

Vid misstanke om språkliga svårigheter i kombination med flerspråkighet ska det finnas språkliga svårigheter även på modersmålet för att det ska vara aktuellt med utredning vad gäller frågeställning språkstörning. Eleven måste ha vistats i svenskspråkig miljö i minst tre år innan utredning är möjlig att utföra.

För att kunna göra en korrekt bedömning av elevens språkliga förmåga är det av stort värde om ett pedagogiskt underlag, gjort av modersmåls läraren, kan komplettera det övriga pedagogiska underlaget.

Artikulatoriska svårigheter/uttalsproblematik

Vid artikulatoriska svårigheter och/eller uttalsproblematik erbjuds ett besök för bedömning samt ställningstagande till vidare åtgärd. Logopedmottagningen utför inte behandling. Undantag kan förekomma vid stora uttalssvårigheter inom området taldyspraxi.

Läs- och skrivsvårigheter/dyslexi

Läs- och skrivförmågan utreds i undantagsfall vid språkutredning och då endast vid behov av differentialdiagnosticering.

Logopedmottagningen tar emot remisser med frågeställning specifik läs- och skrivsvårighet/dyslexi från 18 års ålder.

Räknesvårigheter/dyskalkyli

Räkneförmågan utreds i undantagsfall vid språkutredning och då endast vid behov av differentialdiagnosticering.

Logopedmottagningen tar emot remisser med frågeställning specifik räknesvårighet/dyskalkyli från 18 års ålder.

Misstanke om kognitiva svårigheter

Vid misstanke om omfattande kognitiva svårigheter eller neuropsykiatrisk problematik är det önskvärt att psykolog konsulteras innan remiss till Logopedmottagningen skickas.

Information om tester/bedömningar som kan ingå i det pedagogiska underlaget

Ange testresultat:

- Språktest som handlar om ordförståelse, hörförståelse eller uttal
- Läs- och skrivtest som mäter avkodning, läshastighet, läsförståelse och stavning
- Övergripande kartläggning (som ITPA/ITPA-3, Lilla Duvan/Duvan)
- Fördjupad bedömning inom något område (som TVPS).

Tänk på att:

- Ange i vilken årskurs testerna utfördes.
- Ange vilken årskurs/ålder i normeringen som eleven har jämförts med.
- Ange råpoäng och vilket värde resultatet motsvarar när det jämförs med normering (percentil/stanine). Om språklig förmåga är bedömd med CELF, SIT, TROG, ITPA etc. ska testblanketterna bifogas.
- Beskriv om test har utförts i helklass eller enskilt.
- Redovisa när manualen frångåtts (t ex när testet ges med förlängd tid eller att läraren har läst upp texten som eleven egentligen ska läsa själv).
- Det ska framgå vem som har testat eleven.

Bifoga:

- Bifoga redan utförda utredningar, t ex psykologutredning eller läs- och skrivutredning. Om det inte är möjligt att bifoga utredningen, måste informationen beskrivas i en utförlig sammanfattning.